SZARVAS ÉS VIDÉKE

1895. /6.évf./ jan. 6-máj. 26. 1-21.szám.

Hiány: 22-?sz.

VI. évfolyam Szarvas, 1895. január hó 6. 1. szám.

SZARVAS és VIDÉKE

TÁRSADALM és SZÉPIRODALMI HETILAP.

Magyar Nemzeti Múzeum Könyvtár Hírlap-könyvtár Növedéknapló 1895. évi 194. sz.

Szerkesztőség:
Kónyes utca 175. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. — Kéziratok vissza nem adatnak.
BÉRMENTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADTATNAK.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 4 frt. — Félévre . . . . . 2 frt.
Negyedévre . . . . . 1 frt. — Egyes szám . . . 8 kr.
MEGJELEN HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

Kiadóhivatal:
Belicey-utca 11. szám, (saját ház), hova az előfizetés pénzek intézendők. — Hirdetéseket jutányos áron elfogad
BÉLYEGDIJ MINDEN HIRDETÉSÉRT 30 KRAJCÁR.

Előfizetési felhivás.

A „Szarvas és Vidéke“ kiadóhivatala azon célból indulva ki, hogy minél többen szerezhessék meg e lapot, ennek árát öt forintról négy forintra szállitotta le.

Lapunk az ujévvel VI-ik évfolyamába lépett.

Ez alkalommal uj előfizetést nyitunk s felkérjük mindazokat, kiknek előfizetése lejár, hogy azt mielőbb megujitani szivesked jenek, hogy a lap szétküldésében fenakadás ne történjék.

Azon t. előfizetőinket, pedig, kik előfizetési pénzzel hátralékban vannak, hátralékaik beküldé, sére s előfizetéseik szives megujitására kérjük.

Tisztelettel:

A „SZARVAS és VIDÉKE

KIADÓHIVATALA.

A „SZARVAS és VIDEKE“ előfizetési ára:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.

A kiadóhivatal

A nemzeti nevelés.

A ki a szülői háznál rendet, takarékosságot látott, az saját házi körében is ilyet fog meghonositani. A hős apának hős fiai lesznek, mert csak sast nemzenek a sasok. Nézd meg az anyját, mielőtt elvennéd a lányát, int a példabeszéd, mert a lány az anya tulajdonságainak örököse.

A szülői ház nevelését folytatja az iskola. A régi iskolák célja vallásos embereket nevelni. Mind az a mit tanitották, e cél szolgálatában állott; a filozófia, a szabad gondolkozás e tudománya is, a dogmák bebizonyitásából, az ellenvélemények cáfolgatásából állott. A gyakorlati tudományok alig engedtek némi kis helyet; a nemzeti nyelv, a történelem tanitásának alig akadtunk némi jelére, ha csak 60—70 évvel is visszamegyünk a nemzetek életében.

A XVI. századtól, a reformációtól kezdve nagy változás áll be e tekintetben. A pédagógusok az anyanyelvi tanitást, a megélhetéshez szükséges ismeretek nyujtását követelik az iskolától. Nem csak Isten igéjével él az ember, hanem kenyérrel is. A kenyérkereset pedig nagyon nehéz, sok tudomány kell hozzá.

A vallásos ember az egyházé, a kenyérkereső ember az államé. Kezdenek az államok is jogot formálni az iskolák egyeihez s e beavatkozás uj irányt ad az iskolai nevelésnek, mely kezd egyoldalusságából vesziteni s mely az égi kivánalmakon kivül e földiekre is kezd tekintettel lenni.

Nálunk Mária Terézia szervezte legelőször államilag az iskolai ügyet. Ő előtte teljesen az egyház dolga volt ez

A francia forradalom meghozza a nemzeti eszmét, mely rögtön utat talál az iskolában. Mirabeau hangosan követeli: Az iskolák nemzeti intézetek legyenek, melyekből köztársasági érzelmü polgárok kerüljenek ki. Lepelletier még tovább megy: állami nevelőházakat állitsatok föl, honnan mint mintákból kerüljenek ki azok, a kik a köztársaságot fogják alkotni.

Tehát az iskola ne kozmopolitikus jellegü, hanem speciálisan az állami viszonyokhoz alkalmazott legyen. A nemzeti jelemvonások érvényesüljenek bennük, hogy nem egy tanult ember, hanem egy francia polgár és pedig egy köztársasági érzelmü polgár kerüljön ki belőlük.

Franciaország e tekintetben is egy félszázaddal, sőt többel is megelőzte a többi országo-

A SZARVAS és VIDÉKE TÁRCÁJA.

Dráma a jégen.

Virágné, a szép kis özv. Virágné felült a vas szánkára, melyet azután egy izmos fiatal ember röpitett tova a jégen.

— Asszonyom, szólt az ifju, midőn már kissé elerőtlenedett, s fáradtságát a beszélgetéssel akarta palástolni — látja ott baloldalt a vizet?

— Jézusom! sikolt fel az assazonyka — ha oda beleesnénk!

— Ne féljen asszonyom! Reánk nem vár oly tragikus sors, mint egyik jó barátomra, ki épen egy ily helyen lett a folyó áldozata. Akarja, hogy elbeszéljem?

Az asszony intett, hogy hallgatja.

* * *

Ezelőtt négy évvel történt.

A korcsolyapályán épen igy nyüzsögtek Halifax hivei, mint most.

A gomolygó emberáradat közt egy fiatal ember kötötte le a korcsolyázók figyelmét.

Itt, hol csupa mozgás, elevenség uralkodik, hol az arcokat pirosra festi a hideg, hol minden felől vidám beszélgetést és nevetgélést lehet hallani, kétszeresen feltünt e fiatalember, ki bánatos, halovány képével, kimért, lassu tempóban korcsolyázott, s szemeit melyekből sötét szomoruság tünt elő, folyton a lejárat felé szegzé, mintha várt volna valakit.

Az a valaki pedig soká késett.

Borday Iván, igy hivták erencsétlen barátomat, mindinkább izgatott lett. Folytonosan órájára, s a hófelhőkbe burkolódzott napra tekintett, mely már kezdett aláhanyatlani az égbolton.

— Ugy látszik nem jő le! — gondolá magában.

Egyszerre azonban futó pir rohant át arcán s gyorsan a lejárat felé siklott.

Épen abban a percben ért oda a folyó partjáról egy gyönyörü leányka. Selyem szőke fürteit könnyü fátyol takarta, fehér arcára piros rózsákat festett az éles szél.

— Megengedi, hogy felkössem korcsolyáit?

S azzal meg sem várva a feleletet felerősi e barátom a csepp kis halifaxot azokra a gyönyörü kis lábokra.

Midőn kész volt gyönyörteljes munkájával csakugy repesett a szive, azt hitte, hogy most már a leánykával töltheti idejét egész alkonyatig.

De mennyire csalódott.

Alig tett a szőke szépség mellett pár lépést, egy jármü állott meg előttük, melynek bérlője felkérte az ő imádottját egy kis szánkázásra.

Iván megsemmisülve nézte, mint robog el azzal a drága teherrel a szánka

Soká állott itt egy helyen leverten, midőn egy szerre eszébe jutott valami, s a melegház felé korcsolyázott. Ott lefoglalt ő is egy szánkát, s maga előtt folytán azt, kereste a másik ifjút ki tőle egyedül mindenét elrablá.

Nem sokára észre is vette őket, amint épen kiszállt a leányka a szánkából.

— Nagysád! Szivesked jék átszállani az én szánkámra.

— Ez valóban nagyszerü! Mir félórája vagyok lent a jégen, s alig tehettem egy néhány lépést korcsolyáinak folyton szánkáztatnak.

De azért csak felült a járműre.

Iván mint a nyil száguldott könnyü terhével a jégen, folyton azt nézve, merre vannak legkevesebben.

Midőn azt vette észre, hogy magukban vannak meglasittá lépéseit.

A kis leányka ekkor félodalt ült a szánkába, ugy hogy hátra nézhetett.

— Ej, ej Borday ur, hova hozott engem ilyen messzire?

— Beszélni akarok önnel!

A leány kiváncsian nézett az ifju arcára, s csaknem rettegni kezdett, midőn annak dult vonásait megpillantá.

— Anna, ön előtt nem lehet titok már az, hogy én kegyedet . . . . . kégyedet . . . . .

— Szeret? kérdé közönyösen a leány.

— Imádom!

— Ugyan Borday ur, az Istenért hová visz, hisz már erre nem jár senki!

— Azon perctől fogva, ahogy megláttam, megszerettem. Oh, hányszor akartam ezt kegyednek bevallani, de sohsem volt alkalmam erre. Most ime hallja vallomásomat, kérem válaszoljon rá, tud e viszont szeretni, vagy pedig visszautasitja szerelmemet? Akár igy, akár ugy, de határ zott válaszért könyörgöm.

— Borday ur, legyen szives megforditani a szánkát!

— Imádom önt, örületes, végtelen szerelemmel kegyed nélkül nem tudnék tovább élni Oh mondja k

kat, mert a legtöbbnél csak jóval később találtak az elvek viszhangra.

Azonban ma már az iskolák mindenütt kettős célra munkálnak: a vallásosság mellett a hazaszeretet is ápolják, fejlesztik.

E törekvés az iskola egész müködésén meglátszik, Már az abc-ben tősgyökeres magyar szólások, közmondások, versikék vannak, az olvasókönyvekben mind nagyobb tér jut a nemzeti mondáknak, hazai, földrajzi, néprajzi viszonyokat, a nemzeti érzés és gondolkozásmódot feltüntető olvasmányoknak. A számtantól kezdve a nyelv- és történelemig minden tárgynak meg van a maga speciális nemzeti vonatkozása a melyek egy nemzeti iskolában figyelmen kivül nem hagyhatók.

A régi görögök nyelvi, költészeti ismereteiket, hazafiságot, hősiességet Homeroszból tanulták, a mi ifjuságunk Arany Toldi-jából szivja ezt magába; a keresztény ember lelki vigaszat vallásos hitét az Istenben, a jövőben, a bibliából meriti: ugyanezen szolgálatot teszi a hazafinak a nemzet történelme, melyben a korok-, események tanusága törvény gyanánt áll előtte, a mult és jelen ismerete biztositást nyujt a jövöre.

A nemzeti nevelés eszközlöiről lévén szó, nem szabad a felnőttek iskolájáról, a sajtóról sem megfeledkezni, mely a nép lelkének, a kor szellemének leghivebb tükre s egyszersmind a felnőttek lelki táplálója. Nem csak a közhangulat visszatükrözésére, hanem ennek megteremtésére is képes. Ezért mondják a sajtót Európa hatodik hatalmasságának ezért volt a sajtó olyan hosszas ideig a cenzura bilincseibe verve.

Ma a sajtó szabad, termékei igen elterjedtek, olesók, annyira, hogy alig van ember, a ki ne olvasna, legalább kalendáriumot, ponyvaterméket: azonban nagy gondot kiván, mert a mennyire képes a népet szellemileg fölemelni, fölvilágositani, annyira képes lealacsonyitani, félrevezetni erkölcsiségét aláásni.

Hogy az állam politikai szervezete milyen nevelő hatással van a polgárokra, s mennyire képes bizonyos nemzeti jellemvonások kifejlesztésére, arról a történelem minden lapja tanuságot tesz.

A régi hadi jellegü szervezetek bátor, engedelmeskedni tudó, fegyelmezett, köteleségérző polgárokat neveltek, pl. Róma az ös- és a köztársasági idökben. A személyes érdekekről elfeledkezni, a hazáért mindent föláldozni, nemzeti jellemvonása volt minden rómainak. Századokon át küzdött egymással a patricius és plebejus osztály a politikai egyenlőségért, de ha külellenség fenyegette az országot, feledve minden viszályt, harctársakként sorakoztak egymás mellé. — Spárta is hadi állam volt, de minden nemesebb érzelem nélküli edzett, de durva katonákat nevelt. A köztársasági szervezetek müvelt, érett, gondolkodni tudó népet kivánnak és nevelnek. Ezért volt Athénnek annyi bölcselője, azért van Svájcban olyan ritka közszellem s erélyes törekvés, az államot fönntartani anyagi és politikai tekintetben. Ez jellemezte Franciaországot is, bár sok kifogást lehet tenni a köznép müveltsége ellen; a nép iskolák olyan mértékben vannak elhanyagolva, a milyen magas fokon áll a felsöbb képzés.

Épp e visszásságoknak tulajdonitható — legalább is jórészben — az a sok zavar, a mi egymást éri Franciaországban.

Olyan alkotmányos állam, mint Anglia, alig van több Európában. Alig érvényesül más állam törvényeiben annyira a folytonossági elv, mint Angliában. Mint a láncszemek szövödnek egymásba és következnek egymásból ugy időrend, mint kiszélesedés tekintetében. Az alkotmányt lábbal tipró uralkodót Anglia már 1684-ben vérpadra hurcolta. Fölállitotta a köztársaságot, de a multtal csak 12 évig tudott szakitani. Bekövetkezett a Stuartok restaurációja.

Anglia mellett legjobban jellemzi az alkotmányos érzület a magyart, mely törvénybe foglalla, hogy a törvényszegü király ellen fegyvert fogni nem felségsértés és századokon keresztül érvényesiti e törvényt, majd később csak ez elvet. A magyar szemében a legelső magyar ember a király; életét, vérét ajánlja föl a trónert, s az alkotmányos uralkodó iránt határtalan a lelkesedése, szeretete, tisztelete. Sajátságos az állami szervezetből kifolyó jellemvonása Magyarországnak, hogy a legujabb időkig valóságos jogásznemzet volt. Minden nemessel veleszületett s az iskolában, az életben beleoltott volt a jogtudomány. Ma sok az idegen helyről beportált törvény, mely még nem tudta a nép véréhe bevenni magát.

Hogy az abszolutizmus mily embereket nevel, nézzünk vissza II. Fülöp spanyol király gyámoltalan, tudatlan, fanatikus, babonás, szolganépére vagy az oroszokra.

---

azt a rövidke kis szót, mellyel ongem a föld legboldogabb emberévé tehet!

—Fordítsa meg a szánkát! Nem látja, hogy itt balról nincs befa yva a folyó, még könnyen belefordulhatunk a vizbe!

— Nincs más megjegyezni valója beszédemre?

— Nincs.

— Tehát nem szeret?

— Nem.

— Mást szeret?

— Nos, ha akarja tudni, hát igen. Sajnálom önt. De az Istenért vigyázzon, hisz egész a viz mellett haladunk.

— Tudom.

— S miért nem forditja meg a szánkát?!

— Mert nem akarom.

— Ön goromba! Parancsolom forditsa meg, vagy pedig álljon meg, hogy leszálljak.

E pillanatban a szánka balra hibbant s egy erös ökéssel a gyönyörü leánnyal és az örült ifjuval együtt a vizbe esett.

— Ha az enyém nem lehetsz, ne légy senkié!

Pár pillanatig még fel fel bukkantak a viz szinérc, mig végre elcsendesült minden. — — —

* * *

A szánka megállott.

— Nos mit szól e történethez asszonyom?

Az asszonyka hátrafordul, melegen megszoritja az ifju kezét s szerelmesen a szemébe mosolyog.

— Csak arra kerem, uram, menjünk el e borzasztó helyről!

RÁSPOLY.

Mi ujság?

— **A városi képviselő testületbe** Dr. Kontur Béla virilis képviselöi jogának gyakorlá ával Pohl Gábort bizta meg.

Esküdt választás. Csapó Sámuel községi esküdt betegsége következtében állásáról lemondott. Ez alkalommal a járási főszolgabiró a község által több éven át teljesitett buzgó és lelkiismeretes szolgálatáért elismerését fejezte ki. Az üresédésbe jött állásra a jelölés f. hó 31-én történik meg, mig a választás február hó 3-ik napjának d. e. 11 órájára tüzetett ki a községháza udvarán.

— **Vármegyei közgyülés.** A vármegye legközelebbi közgyülése január 22-én fog megtartatni.

— **A közigazgatási bizottság** január havi ülését a rendes időtöl eltéróleg januar 17-én tartja meg,

— **Millenáris pótadó.** Az ezredéves kiállitás céljaira kivetendő megyei pótadóra vonatkózó határozatot a belügyminiszter jóváhagyta.

— **A szarvasi** izr. kitközségben 1894-ben született 15 fi és 11 nő elhalt 7. egyén.

— **A „Farkas“** vendéglő bérlője, tekintettel az éjjeli vasuti vonattal közlekedő közönségre a főszolgabirótól engedélyt nyert arra nézve, hogy üzletét éjjeli 2½ órától reggeli négyig nyitva tarthassa.

Számozott bérkocsik A megyei szabályrendelet intézkedései szerint a helybeli bérkocsik is számokkal tognak elláttatni, s minden bérkocsiban ki lesz függesztve a viteldijszabály at.

— **A szarvasi takarékpénztár** jan 1-jétő szombati napon is nyitva áll.

— **Polgári táncmulatság.** Balog János zenekara Jeszenszky János vendéglőjében ma este polgári táncmulatságot rendez.

46 darab esernyőt és napernyőt találtak Molnár Pál és Roszik Pál helybeli laksok a csabai uton. Az esernyők és napernyők gazdáját hatóságilag nyomozzák.

— **A karácsonyi szünidő** a főgymnásiumban és a társulati leányiskolában befejeződvén a tanitás mindkéthelyen holnap megkezdődik.

— **Politikai hetilap Szarvason.** Mint értesültünk városunkban mozgalom van keletkezőben egy erőteljes politikai és vegyestartalmu lap megalapitása ügyében. A meginditandó ujság szerkesztői bizottságát, a terv szerint, a Társas-Kör irodalmi szakosztálya képezné. E vállalkozást kissé merésznek találjuk, s nem hisszük, hogy a Társas-Kör ebbe belebocsátkozzék.

— **A békésmegyei tanitó egylet** elhatározta, hogy Budapesten fogja megtartatni az ezredéves ünnepély alkalmával 1896 évi közgyülését. Az egylet a milleniumra kiadja addig megjelent évkönyveit egy kötetben s ehhez csatolja az egyesület történetét.

— **Adózók figyelmébe!** Az általános jöv. potadónál figyelembe veendő kamatteher bevallásokat az elöljáróságnál január végéig lehet benyujtani. Azontul 15 napig csak igazolási kérelem mellett adhatók be a teherbevallások.

— **A járási uti bizottság** f. hó 26-án d. e. 10 órakor a községház kistanácstermében ülést tart.

— **Uj alügyész.** Dr. Némethy József a nagyváradi itélőtáblához berendelt törvényszéki jegyzőt, ő felsége a király a gyulai kir. ügyészséghez alügyésznek nevezte ki.

— **A békésmegyei gazdasági** egylet legutobbi választmányi gyülésen a szarvasi cukorgyár kérdése ismét felmerült. A Kürschner-Bacher cég ugyanis ujabb beadványt intézet a cukorgyár ügyében, melyben kijelenti, hogy egy millió métermázsa cukorrépa feldolgozására kötelezi magát, ha neki 10 éven át 3000 hold cukorrépa termesztése biztosittatik. A répáért mázsánként 88 krt fizet, mészizap és répaszelet is adatik a ki ez utóbbiról lemond 88 krt kap mm-ként. Ha az első vetés nem sikerülne, a másodikhoz a magot a gyár ingyen adja. Egy ujabb levélben a cég megsürgette a határozatot, mert a befektetendő tőke eltéritésétól lehet tartani és a vállalat más vidéken létesül. Az igazgató választmány kimondotta, hogy a megyéhez átteszi a cég sürgetését és tőle várja á kérdéses ügy elöbbi vitelét.

— **Kinevezés.** A róm. kat. egyházmegye által Tarnay János b.-szentandrási segédlelkésszé neveztetett ki.

— **Népmozgalmi kimutatás.** A szarvasi ág. ev. egyház községben az 1894-ik évben született 458 fi 418 nő, összesen 876 egyen (Confirmáltatott tót nyelven 247 fi és 208 nő, magyar nyelven 48 fi 13 nő, összesen 516 gyermek Urvacsorával éltek 7343-an)

— **A Kondoro i.** leányegyházban született 97 fi 97 leány, összesen 194. Eskettetett 13 pár Meghalt 48 fi 29 nő, összesen 77 (Confirmáltatott tót nyelven 50, magyar nyelven 17 gyermek. Urvacsával éltek 1116 an

— **Ismét egy csöd.** A gyulai kir. törvényszéknek 12804/894. számu végzésével, Gaál Soma szarvasi lakos ellen a csöd elrendeltetett, s a csöd-tömeg gondnokául Dr. Lengyel Sándor szarvasi ügyvéd neveztetett ki. Rövid egy év lefolyása alatt városunkban ez már a negyedik csöd, (Braun, Menzer, Silberstein)

— **Járásbirósági statistika** A szarvasi kir. Járásbirósághoz az 1894-ik évben: Elnöki 596. Polgari 5932 bünfenyitő 4188. diszpolgári 286. Fizetés meghagyás iránti kérvény 33 A telekkönyvhöz 3517 s igy összesen 14552 beadvány erkezett. Mig az 1893-ik évben csak 12265 beadványérkezett, s igy egy év alatt 2287 a beadványi többlet. Ugyancsak a szarvasi kir. járásbiróság által a mult évben 8932. db. közönséges 98 db. ajánlott level adatott a póstára. m. mes per. 392 indit

tatott. A szarvasi kir. járásbirósági fogház vendégszeretetét a mu't évben 252-en vették igénybe, s köztük egy dohány csempész asszony 106 napig ette az állam kenyerét azért hogy egyes jó embereit, egy kis hamisitattlan szüz dohánynyal akarta megajándékozni.

— **A szokott Casinói estély** f. hó 6-án az az Vasárnap a hangverseny után tartatik meg, miről a Casinói tagok valamint mult évben körözött évi utján egyszer és mindenkora meghivott intelligentia ezennel értesittetik.

Irodalom.

Három eredeti regényt közöl egyszerre a „Képes Családi Lapok“ szerkesztősége a lap 17-ik évfolyamának megnyitójául. A fölapon Benitzkyné Bajza Lenkének, Házsmár és Társa ez érdekfeszitő regényét találjuk; azután következik Rudnyánszky Gyula jeles poeta és iró tollából eredt „Szép szinésznő“ cimet viselő kitünő regény. A mellékleten V. Gaál Károlintól „Szerelem a sirig“ c. regény veszi kezdetét. De e három jeles tollal megirt regényen kivül Muray Károlytól, Kuthy Zoltántól, Méry Károlytól, Horváth Sándortól, és Krudy Gyulától hoz magas szinvonalán álló költeményeket és elbeeszéléseket. A „Képes Családi Lapok“ előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50. Mutványszámokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal. Budapest. Vadász utca 14 sz. saját házában.

Szimbólikus kép Magyarországról és Olaszországról. Dunyov István honvédtiszt hat évig volt sulyos börtönben Josefstatban. Azután sebekkel telve kivándorolt. Az olaszoknál hol mint ezredes szolgált, egyik lábát el veszitette. Ugyanott elveszitette Majocci ezredes is a fél kezét. A két megnyomorodott kőr a hatvanas években lefényképeztette magát Olaszországban A képet Dunyov István haza küldte, egy tréfás levél kiséretében, melyben elmondja, hogy képük Magyarország és Olaszország akkori állapotát simbolizálja. Ez érdekes simbolicus képet, mely a kolozsvári össz. ereklye muzeum tulajdona, be mutatja most a Kolozsvárt megjelenő „Történelmi Lapok“ legujabb száma. — A lap az erdélyi hadsereg létszám kimutatásáról, a csucsai utközetekről, a 87 székely zászlóalj történetéről, a branyiczkoi utközetről tartalmaz ujabb adatokat. Kossuth Lajos 1837-ben kéziratban kiadott „Törvényhatósági Tudósitások“ cimü levelezéséből közöl Erdély egyesitéséről Magyarországgal ngy nevezetes cikket. A lapot a különfélék és „Halálozások rovata rekeszti be.

A szabadkőmiveségről igen érdekes közlemény van „Magyar Családi Lapok“ f é. 1-ső számában, melyet olvasóink figyelmébe ajánlunk. A „Magyar Családi Lapok“ egyike a legtartalmasabb képes lapoknak s gazdag szépirodalmi részén kivül állandó rovatai: Egészség, háztartás, kertészet, divat, gyermekszoba, egyveleg, talányok, társalgó-terem. Ha még tekintetbe vesszük diszes kiállitását és olcsó árát, bátran mondhatjuk, hogy e lap a legnagyobb mérvű elterjedése számithat. A „Magyar Családi Lapk“ előfizetési ára negyedévre 1 frt. Megrendelő a kiadóhivatalban: Budapest, Práter-utca 19. sz.

Közgazdaság.

A békésmegyei gazdasági egylet Beliczey István elnöklete alatt a napokban tartotta igazgató választmányi ülését, amelyen résztvettek: Beliczey Rezső, Bognár Dániel, Sohár Kálmán, Sztojanovicz Gyula, Szalay József. Bajcsy János, Bakucz Tivadar, Vidovszky László, Vidovszky Károly, Seiler Elek és Zlinszky István titkár. Napirend előtt Bajcsy János inditványt adott be, melyben a kormányt, a kedvezőtlen gazdasági esztendőre való tekintettel, az adóbehajtás felfüggesztésére felkérni óhajtja, mire a választmány elhatározta hat hónapi fizetési halasztás kérelmezését a pénzügyminiszternél. Kürschner-Bachner cég ujabbanis beadványt intézett a szarvasi cukorgyár ügyében, melyben kijelenti, hogy egy millió métermázsa cukorrépa feldolgozására kötelezi magát, ha neki tiz éven át 3000 hold cukorrépa termesztése biztosittatik. A répáért mm.-ként 83 krt fizet, mésziszap és répaszelet is adatik, a ki ez utóbbiról lemond 88 krt. kap mm.-ként Ha az első vetés nem sikerülne, a másodikhoz a magot a gyár ingyen adja, Egy ujabb levélben a cég megsürgeti a határozatot, mert a befektetendő tőke eltéritéséről lehet tartani és a vállalat más vidéken létesül. Az ügyben hosszabb eszmecsere volt. Bajcsy János legnehezebb feltételnek látja a monopoliumot 10 évre. Ő senkinek sem kötné le magát, mert nem szekiroztatja magát. Szalay József szerint a mezei vasutak fejlesztése e kérdéssel együtt jár. Beliczey István a cukorgyár létesitése érdekében elmondja az ügy részleteit. Bachler maga volt nála, akinek szükséges tőkéje meg van, ő csak a gazdák hozzájárulását kivánja. A maga részéről Bachlert arra szólitotta, kogy a megye hatóságánál tegye meg lépéseit, az idő most kedvező. Bachlér tudomása szerint emlékiratát ott is. beterjesztette. A dolog ebben a stádiumban van. Felkéri a tagokat nyilatkozzanak. Zlinszky István a megyéhez irna át, hogy a dolgot intézze és határozat hozatalra sürgesse. Beliczei István egy gazdából álló értekezletet hivna össze a megye székhelyén. Bajcsy János szerint a gazdasági egyesületnek nyilatkoznia kell és nem kell ne várni, mit tesz a megye? Helyszin-[illegible] van szükség. Az igazgató választ[illegible] kimondotta, hogy a megyéhez át-[illegible]sürgetését és tőle várja a kérdésci [illegible]. Az országos bizottság egy je-[illegible] hogy a kiállitandó magvak-[illegible] 3 liter állitandó ki; [illegible]szky István titkár szóval [illegible] országos egylet va-[illegible]; Dezsewffy Aurélre [illegible] termelőktől ilmici árpát [illegible] a vételtől elkéset-[illegible] kiviteli részvénytársa-[illegible]nészettel foglalkozó [illegible] községi tejszövetkezete-[illegible]. A szándék Békésmegyé-[illegible]helyzete miatt, még nem [illegible]kiviteli részvénytársaságnak [illegible] hozza. Károlyi Sándor [illegible]hajtó bizottság elnöke meg-[illegible] hathatós támogatását a füg-[illegible] reres akciójáért. A bábolnai [illegible]ndék szimenthal bikái árverés alá [illegible]nek, a mire a gazdák figyelme fölhivatik. A kertészeti szakosztály jegyzőkönyve a megyei fásitási szabályrendelet felül vizsgálatáról elfogadtatott és ahhoz képest fog a vélemény a vármegye alispánjának beterjeszteni.

CSARNOK.

Szeretlek.

Galay Jenő bement a parkba, ösztönszerüen, s zokásból anélkül, hogy ez határozott célja lett volna, midőn szokatlan korán reggeli órákban sétára indult,

Botját hatan keresztbe fektetve, két karja alá fogta, ugy járkált alá s fel a kanyargós utakon.

Elfáradt, leült egyik sürü fenyő csoportban a fehérre festett fapadra. Botját kivette karjai alól, szive ket rajzolt vele a homokba s a kész rajzott elsimitotta cipője talpával. Párszor ismétele ugyanezt, mikor barátnője, a kastély urnőjének sógornője, kipirult arccal váratlanul a fenyőcsoportba lépett.

Kölcsönösen meg voltak lepetve.

Nem is veltem észre Jenő, hogy ön itt van, eltakarták előlem a sürü kis fenyők.

S ha előbb vesz észre?

„Nem lett volna hozzám szerencséje“.

S igy?

„Nos igy — maradok“, sztól s egyszersmind üdvözletül oda nyujtotta a különc nő finom, fehér, keskeny kezét a szintén különc, daliás szép ifjunak.

A leány arcán valami dac látszott, hangja keserüség és felindulástól remegett. Jenő mindezt észrevette.

Blanka! kegyed nincs rendes kedelyhangulatban. Eltalálta.

Megint a . . . (nem fejezhette be szavait Blanka közbe vágott.)

„Sógornőmmel játszotunk el egy jelenetet, melynek vége szomoru lehet. Én és ő meg nem fogjuk érteni egymást soha. Én a század végének gyermeke vagyok, szabad szellemmel, e mellett büszke szivem van, mely nem rajong senkiért s mégis érzékeny a legkisebb sértésre. Ő épen ellentétten. Én szerény, árván maradt leány vagyok, kinek szemere van vetve minden falat kenyér, mit e cifra házban elfogyaszt. — A tulfeszitett hur elpattan, véget kell vetni végre e tarthatatlan helyzetnek: én az ő házában, az ő kenyerén s szeszelyének hódolva, tovább élni nem akarok!

A leány megrázta szép fejét, pár hajtüje kiesett s hamvasszőke dus haja ságárözönként hullott le fehér nyakára, gömbölyü vállaira. s onnan csaknem egész bokáig. Szemeit könyek homályossitották el, torkát összeszoritotta valami: érezte, ha szólni fog e pillanatban, zokogásban tör ki. Hallgatott tehát, nehogy gyengének lássa egyetlen barátja, kit legtöbbre becsült összes férfi ismerősei között s aki egyedül tudta, hogy e lány még nem szeretett senkit s egy gyülölt emberhez akarja hozzáröszakolni sógornője, ki, mert akaratát nem teljesiti, minden percét megkeseriti.

Amint ott állt a festői szép nő, az ifju csak nezte nézte, aztán hozzá lépett, megfogta a kezét (nem vonta vissza) s megszólalt érces, erős, rokonszenves hangján: És mily módot talált a menekülésre?

A leány sötét fekete szemei felvillantak, elszántság látszott bennök, mikor tompán, határozottan felelé: „A halált“.

Ez hideg, szomoru s ki tudja, nem rosszab-e az, életnél. Én ajánlok önnek valamit.

„S mi az?“

Önálló ember vagyok, ura tetteimnék, felajánlom kegyednek kezemet anélkül, hogy annak elfogadása által egyébre lenne kötelezve, minthogy nevemet viselje, jogot adjon nekem bálba, szinházba elkisérnem: egyébbként élhet tetszése szerint. Nos, ez az egyedüli mód a menekülésre. Elfogadja?

„Gondolkozni fogok felőle.“

Még valamit, ha szive valaha szeretni fog valakit, ugy egyetlen szavára visszanyeri szabadságát.

Elváltak, az ifju távozott és — két hét mulva a különös pár megtartotta eöküvöjét.

II.

Az orvosok egymásnak adják az ajtó kilincsét [illegible] nagyon beteg. Consiliumot tarta[illegible] s ki[illegible] fontos arccal, hogy itt nem segi[illegible], vagy oly gondos ápolás, melyet [illegible] gyermekének.

[illegible] A lámpa felhőmálylyal ég a beteg szobá[illegible], hol egy ha[illegible] ember már 7-öd napja virraszt [illegible], honnan csak akkor távozik, ha a nő egy pár [illegible] magához tér. De a mint elveszti [illegible], a [illegible] ember felváltja a fogadott ápolónőt s [illegible] tovább. mint egy anya gyermeke felett. Most, [illegible] hátradől székén, a kimerültség erőt vesz rajta, [illegible], Blanka magához tér, szétnéz, mezpillantja, meg[illegible] ápolóját a nemest, jót, a névleges férjet. Látja arcán a kimerültséget. Nem mer szólani neki, csendesen letörli könnyeit, melyeket a meghatottság kerget szemébe. Amint végighuzza kezét selyem takaróján, az suhog, férje felébred, ő lehunyja szemeit. Szabályos lélegzeteket vesz. Jenő feléje hajol, hallgatja lélegzetvételét, valami megsugja neki, hogy már nincs veszély. Oly szép a nő, mint egy tulvilágról visszatért angyal. Jenő mindig közelebb hajlik arcához már ajka csaknem érinti ajkait, ekkor eszébe jut a feltétel, mit házasságához kötött, az embert legyőzi a gentleman: távozik halkan, nesztelenül, helyét a fizetett ápolónő foglalja el, kitöl aztán mindent megtud az a halavány, javulásnak indult szép asszony. Szive, az az érzéktelen sziv megdobban, hisz az az idegen ember ugy ápolta őt, mint szerető anya a gyermekét.

(Folyt. köv.)

Vasuti menetrend

I. Érkező vonatok.

Bánréve felől	d. e. 9·07	d. u, 128 e 5·42
Csabacsüd „	„ 8·59	„ 1·53.

II. Induló vonatok.

Csabacsüd fele	éjjel 3·15	d. u. 1·54.
Bánréve fele	„ 3·45	d. e. 19. d.u. 2·03

Felelős szerkesztő: **Mihálfi József.**
Kiadótulajdonos: **Sámuel A.**

!! A NAGY KRACH !!

New-York és London az enrópai száraz földet sem kiméltek meg, és egy nagy ezüst áru-gyár indittatva érezte magát egész készletet — a munkadij csekély megtéritése mell.tt — elajándékozni. — Én vagyok felhatalmazva ezen megbizást eszközöini Én, tehát minden embernek, legyen bár **szegény vagy gazdag, adom az alant felsorolt tárgyakat pusztán 6 frt 60 krajczár megtéritése mellett és pedig:**

6 drb. legf. asztalkés valódi angol pengével,
„ amerik. pat.-ezüst villa egy darabból,
6 „ amerik. patent ezüst evőkanál,
12 „ amerik. patent ezüst kávékanál,
1 „ amerik. patent ezüst levesmerő
1 „ amerik. patent ezüst tejmeritő
2 „ amerik. patent ezüst tojástartó
6 „ angol victoria tálca,
2 „ pompás asztali gyertyatartó,
1 „ teaszűő
1 „ legfinomabb cukorhintő.

44 drb. összesen csak **6 frt 60 kr.**

Az összes fenti 44 tárgy ezelőtt 40 frtba kerü- és most ezen minimális árért, **6 frt 60 krért** kapható. Az amerikai patent ezüst egy teljesen fehér fém mely ezüst szinét 25 éven át megtartja, miért is jótállva lesz. Legjobb bizonyitékul, hogy ezen hirdetés

nem szélhámosság,

ezennel nyilvánosan kötelezém magamat, mindenkinek azt, ha az áru nem felöl meg, kifogás nélkül a pénzt visszaszármaztatom, senki se mulasszatehát el a kedvező alkalmat, ezen remek garniturát megszerezni, a mely különösen alkalmas mint **izléses nászajándék** valamint minden jobb háztartás részére, egyedül kapható **HIRSCHBERG A.** az egyesült amerika pat. ezüst-gyárak főügynökségénél, Bécs, II./3 Rembrandtstrasse 19.

Telephon 7114. szám.

BUDAPESTEN kapható:

Engel Edénél, Eötvös-utcza 28 szám.

Széküldés a vidékre utánvét vagy az összeg előleges beküldése mellett. **Tisztitó por hozzá 10 kr. Csupán a mel etti védjegygyel valódi.** (Egészségi fém

Kivonat az elismerö iratokkól.

Taxing, Felső-Ausztria, 1892. febr. 21. Véletlenül láttam készletét Wurmbrand gróf ő méltóságána és szépségéről valamint olcsóságáról meggyőződte: **Forst József** plébános

Olmütz, 1892. május 1. Küldeményével rendkivü megelégedve, várakozásomat jóval felül multa. **Cs** kapitány.

PSERHOFER J.-féle

gyógyszertár,

BÉCSBEN. I. KER., SIGERSTRASSE 15. SZ. „ZUM GOLDENEN REICHSAPFEL."

Vértisztitó labdaczok, ezelőtt á l t a l á n o s l a b d a c s o k neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyitották volna. Évtizedek óta ezen labdacsok általános elterjedésnek örvend enek és alig van család, melyben ezen kitünő háziszerből készlet nem volna található.

Szamtalan orvos altal ezen labdacsok háziszerül ajánltatnak és ajánltattak minden oly bajoknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek: mintepe-zavarok, májbajok, kólika, vérc.mlasok, aranyér, béltátlenség s hasonló betegségeknél Vértisztitó tulaldonságuknál fogva kitünő hatássa, vannak vérszegénység s az abból eredő bajoknál is: igy sápkornál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztitó labdacsok oly könnyen hatnak, hogy a legcsekélyebb fájdalmakat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők,

A számtalan hálairatból, melyet e labdacsok fogyasztói a legkülönbözöbb és legnehezebb betegségük után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat emlitünk azon megjegyzéssel hogy mindenki! a ki ezen labdacsokat egyszer használta, megvagyunk győződve, hogy azokat tovább fogja ajánlani.

Köln, 1893. április hó 30-án.

Tisztelt Pserhofer ur! Legyen olyan szives és küldjön nékem ismét 15 tekercset az ön fölülmulhatatlan vertisztitó labdacsaiból utánvétellel. Fogadja ez uton is a legmélyebb köszönetemet labdacsai csodahatásaért.

Maradok teljes tisztelettel Pawlistik Ferencz, Köln, Lindenthal

Hrasche, Földnik mellett, 1887. szeptember 12.

Tekintetes ur! Isten akarata volt, hogy az Ön labdacsai kezeim közé kerüljenek, melynek hatását ezennel megirom: Én gyermekágyban meghültem, olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az ön csodalatra méltó labdacsai engem nem mentettek volna meg Az Isten áldja meg Ont ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsok engem is tökéletesen kifognak gyógyitani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segitségül szolgáltak. Kinificz Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887, november 9.

Mélyen tisztelt ur! A legforróbb köszönetemet mondom ezennel Önnek 60 éves nagynénném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomor hurutban és vizkorságban, már életét is megunta, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az ön kitünő vértisztitó lacdacsaiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult.

Legfőbb tisztelettel Weinczettel Josefa.

Eichengraberand, Gföhl mellett, 1889. március 27.

Tekintetes ur! Alulirott ismételten kér 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitünő labdacsaiból. El nem mulazthatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdacsok értéke felett és azokat, a hol csak alkalmam nyilik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálairatom tetszésszerinti használására önt ezennel felhatalmazom.

Teljes tisztelettel Hahn Ignácz.

Gotschdorf, Kolbach mellett, Szilézia, 1888 október 8.

T. ur! Felkérem, miszerint az ön vértisztitó labdassaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az ön csodálatos labdacsainak köszönhetem, hogy egy gyomorbajtól, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsok nálam sohasem fognak kifogyni, midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel Zwickl Anna.

Ezen vértisztitó labdacsok csakis a **Pserhofer J.-féle** az **„Az Arany birodalmi almához"** cimzett gyógyszertárában, B é c s b e n, I., Singerstrasse 15. sz. a. készitetnek való minőségben s egy 15 szem labdacsot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmaztatik 1 frt 5 krba kerül; bérmentetlen utánvételi küldéssel 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem külde ik el.

Az összeg előbbeni beküldésénél (mi legjobban posta-utalványon eszközöltetik) bermentes küldéssel együtt 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr. 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt. 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül — **Kaphatók Török József gyógyszertárában, Budapesten.**

NB. Nagy elterjedségük következtében ezen labdacsok a legkülönfélébb nevek és alakok alatt utánoztatnak ennek következtében kéretik **csakis** Pserhofer J-féle vértisztitó labdacsokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utasitása a Pserhofer J. névaláirással fekete szinben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláirásai vörös szinben van ellátva.

Bernhard-féle alpesifü likör W. O. Bernhadtól Bregenzböll gyomor-terhelés minden neme ellen 1/1 üveg ára 2 frt 60 kr. 1/2 üveg 1 frt 40 kr. 1/4 üveg 70 kr.

Amerikai köszvénykenőcs gyors és biztos hatásu legjobb szer minden köszvényes és csuzos bajok u. m. gerincz-agy bántalom. tagszaggatás ischias, migraine, ideges fogfájás főfájás, fülszaggatás stb ellen 1 20 kr.

Tannochinin hajkenőcs Pserhofer J-től. Évek hosszu sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve, Egy elegánsan kiállit. nagy szelencével 2 frt.

Altalános tapasz Steudel tanártól. Ütés és szurás által okozott sebeknél, mérges dagauatoknál, ujjkukac, sebesvagy gőuladt-mell vagy más ily bajoknál, mint kitünő szer lőd kipróbálva. Egy tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Fogbalzsam Psnrhofer J-től. Sok év óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztozabb szer elismerve. Egy csöggel 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Utifűnedv egy általánosan ismert kitünő háziszer, hurut rekedség. görcsös köhögés stb. ellen. Egy üvegecske ára 50 kr, 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Elet-esszenczia (prágai csöppek) megrontott gyomor, rosz emésztés és mindennemü altesti bajok ellen kitünő házi szer. Egy üvegcsével 22 kr, 12 üveg 2 frt

Altalános tisztitó-só B u l r i c h A. W.-től. Kitünő háziszer a rosz emésztés minden következményei u. m.- főfájás szédülés, gyomorgörcs gyomorhóv, aranyér, dugulás stb. ellen. Egy csomag ára 1 frt.

Angol csodabalzsam, egy üveg 50 kr, egy kis üveg 12 kr.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszünteti a lábizzadást s az által képződő kellemetlen szagot épen tartja a lábbelit és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75.

Golyva-balzsam kitünő szer golyva ellen. Egy üveg 40 kr. bérmentes küldéssel 65 kr.

Helsó vagy egészség-só kitönő gzógyszer, gyomor-hurut és minden a rendetlen emésztésből származó bajoknál. 1 coomag 1 frt.

Mia-Poko kit- szer egyoldalu fejfájáö. fogfájás, rheumatisznus stb, ellen.

Ezen itt felsorolt készitményeken kivül az osztrák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegessédek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszeresztetneki — Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzösszeg előre küldetik, nagyobb megrendelések utanvétellel küldetnek. Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés. ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek.

Nyomatott a „Szarvas és Vidéke" gyorssajtó köyvnyomdájában 1894